

Klimat- och näringslivsdepartementet

Datum

2026-10-08

Diarienummer

2026-1800:01

Remissvar - Revidering av EU:s utsläppshandelssystem ETS

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och en hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Myndigheten gör detta genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, förbättrad omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet. Tillväxtverket är beredskapsmyndighet och sektorsansvarig myndighet för industri, byggande och handel. Verksamheten bedrivs inom tre politikområden – regional utvecklingspolitik, landsbygdspolitik och näringspolitik – som är ömsesidigt förstärkande. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

EU:s utsläppshandelssystem (ETS) behöver präglas av förutsägbarhet och långsiktighet och ge goda förutsättningar för företag som har investerat i utsläppsminskningar. Tillväxtverket avstyrker därför en sänkning av den linjära reduktionsfaktorn¹ som riskerar att försvaga omställningsincitamenten och de långsiktiga prissignalerna i ETS. Samspelet mellan ETS, fri tilldelning² och CBAM³ behöver beaktas. Fri tilldelning och CBAM är viktiga delar av ramverket för att hantera risken för koldioxidläckage och skapa mer likvärdiga konkurrensvillkor, samtidigt som incitamenten till omställning behöver upprätthållas.

Tillväxtverket ser positivt på förslaget ambition att skapa goda finansieringsmöjligheter för investeringar och att fler sektorer inkluderas i ETS. Små och medelstora företag behöver också ges tillgång till relevant information, vägledning och finansiering för att kunna förstå förväntningarna, hantera förändringarna och genomföra investeringar.

¹ Anger hur snabbt det totala antalet utsläppsrätter inom ETS minskar år för år och styr därmed takten i systemets långsiktiga utsläppsminskning.

² Innebär att vissa utsläppsintensiva verksamheter får utsläppsrätter utan kostnad för att minska risken för koldioxidläckage och stärka konkurrenskraften

³ EU:s gränsjusteringsmekanism för koldioxid som ska minska risken för koldioxidläckage genom att import av vissa utsläppsintensiva varor får en koldioxidkostnad som motsvarar EU:s klimatstyrning

Konkurrenskraft och omställningsincitament är centrala delar i revideringen

Tillväxtverket konstaterar att kommissionen har en ambition att stärka näringslivets konkurrenskraft och samtidigt skapa tydliga incitament för investeringar i omställningen. För att upprätthålla dessa incitament är det viktigt att revideringen inte missgynnar företag som redan genomfört betydande investeringar i utsläppsminskningar. Företag som tidigt har investerat i omställningen har ofta tagit betydande kostnader och risker utifrån förväntningar om stabila spelregler och en successivt skärpt klimatstyrning. Även fortsättningsvis krävs tydliga ekonomiska incitament för företag att investera i omställningen. Tillväxtverket avstyrker därför en sänkning av den linjära reduktionsfaktorn som riskerar att försvaga omställningsincitamenten och de långsiktiga prissignalerna i ETS.

EU:s giv för en ren industri konstaterar att företag gör de nödvändiga investeringarna endast om de är säkra på att det finns en marknad för produkterna. ETS har visat att en trovärdig och långsiktig prissättning av koldioxidutsläpp kan bidra till att minska utsläppen till begränsade ekonomiska kostnader. Det är därför viktigt att revideringen upprätthåller ETS trovärdighet och de långsiktiga styrsignalerna för företagens investeringar.

Koldioxidläckage och konkurrenskraft

Tillväxtverket ser behov av att även fortsättningsvis hantera risken för koldioxidläckage och de utmaningar som europeisk industri möter till följd av omställningen och förändrade konkurrensvillkor. Fri tilldelning och CBAM är viktiga delar av ramverket för att hantera dessa utmaningar och för att skapa mer likvärdiga konkurrensvillkor för europeiska företag. Den föreslagna förlängningen av fri tilldelning aktualiserar samtidigt frågan om hur villkoren för denna utformas.

Det är viktigt att systemet ger tillräckliga incitament till fortsatta investeringar i utsläppsminskningar och omställning samtidigt som företagens konkurrenskraft beaktas. Utformningen bör också säkerställa att företag som redan har genomfört betydande investeringar i utsläppsminskningar inte missgynnas i förhållande till företag som står inför motsvarande omställning. Tillväxtverket vill särskilt framhålla vikten av att förändringar i ETS ger långsiktigt tydliga och förutsägbara styrsignaler. Detta är centralt för företagens investeringsbeslut och för att omställningen ska kunna förenas med starkt europeisk konkurrenskraft.

Utvidgning och utveckling av ETS

Tillväxtverket ser positivt på att ETS utvecklas genom att fler utsläppskällor inkluderas. Detta kan bidra till mer likvärdiga konkurrensvillkor och tydligare incitament till utsläppsminskningar. Tillväxtverket ställer sig bakom att kommunal avfallsförbränning inkluderas på EU-nivå. Sverige har redan inkluderat avfallsförbränning i ETS och en harmoniserad tillämpning kan bidra till mer likvärdiga konkurrensvillkor och stärka incitamenten till utsläppsminskningar och investeringar, exempelvis i CCS⁴. Samtidigt bör konsekvenserna för kostnader och cirkulära lösningar beaktas. För luftfart och sjöfart är

⁴ Metod för hur koldioxid fångas in, transporteras och lagras permanent.

det viktigt att förändringarna beaktar sektorer med internationell konkurrens och risken för att verksamhet flyttas till andra länder.

ETS-intäkter och investeringar i omställningen

Tillväxtverket ser positivt på att ETS-intäkter⁵ föreslås bidra till investeringar i näringslivets omställning. Behovet av investeringar är stort, och det är viktigt att ETS bidrar till att mobilisera både offentligt och privat kapital. Tillväxtverket vill också framhålla vikten av att finansieringsmöjligheter är tillgängliga för företag av olika storlek och att de kompletterar nationella och regionala insatser.

Små och medelstora företag påverkas också

Kommissionen har beaktat konsekvenserna för små och medelstora företag (SMF), både för företag som omfattas direkt av ETS och för företag som indirekt påverkas, exempelvis genom ökade kostnader för energi och insatsvaror. Tillväxtverket vill särskilt betona vikten av att SMF ges goda förutsättningar att hantera förändringarna och genomföra de investeringar som krävs för omställningen. SMF har ofta begränsade finansiella och administrativa resurser jämfört med större företag. Information, vägledning och finansieringsmöjligheter behöver därför vara tillgängliga även för SMF och komplettera nationella och regionala insatser.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören. Caroline Dahlbom har varit föredragande. I ärendets handläggning har även handläggarna Kristin Hedström, Gunilla Thorstensson samt enhetschef Charlotte Werner medverkat.

Elisabeth Backteman

Generaldirektör

Caroline Dahlbom
Handläggare

⁵ Intäkter som medlemsstaterna får från försäljningen av utsläppsrätter.